



Hans Pauli Joensen

Vararektari á Fróðskaparsetri Føroya og dekanur á Náttúruvísindadeildini

Fróðskaparsetrið styrkir vitanarsamfelagið

Sum universitet landsins skal Fróðskaparsetrið veita dygdargóðar hægri útbúgvingar, fremja dygdarmikla gransking og veita almannagagnliga tænastu, sum føroyska samfelagnum tørvar

Fróðskaparsetur Føroya er eitt av heimsins yngstu universitetum. Virksemið byrjaði í 1965. Í 1990 varð stovnurin við lögtingslóg skipaður sum universitet.

Sum á øðrum universitetum er gransking og hægri útbúgving kjarnuvirksemið á Fróðskaparsetrinum. Hesi bæði hanga óloysiliga saman á universitetum. Arbeiði hjá granskarunum kveikir áhuga og forvitni hjá teimum lesandi. Tað er greitt fyri øllum framkomnum samfeløgum, at iløgur í gransking og hægri útbúgving eru millum bestu iløgur í framtíðina. Í hesi grein fari eg at halda meg mest til útbúgvingarliga partin.

Yrkisleið í Føroyum

Útbúgvingarnar á Fróðskaparsetrinum eru við til at stimbra okkara unga ættarliði til at velja eina yrkisleið í Føroyum. Tey verða við til at menna og nútímansgera samfelagið, soleiðis at tað gerst alsamt meir kappingarført millum onnur vitanarsamfeløg – m.a. tá ræður um at hava dugnalig fólk í bæði privata og almenna geiranum.

Sum nakað serstakt fáa lesandi á Fróðskaparsetrinum før-

oyrk viðurskipti og áhugamál tikin við í teirra útbúgving, m.a. ígjøgnum gransking, ið undirvísararnir arbeiða við. Tað hvessir áhugan hjá teimum fyri eina yrkisleið í Føroyum. Tað er í hesum høpi áhugavert, at meginparturin av teimum, sum taka yvirbygning uttanlands oman á bachelorútbúgvingar frá Fróðskaparsetrinum, velja at flyta aftur til Føroya.

Altjóðagerð

Útbúgvingarnar á Fróðskaparsetrinum eru skipaðar eftir evropiskum leisti (Bologna-skipanin). Tí kann gerast møgult hjá lesandi frá øðrum universitetum t.d. at taka partar av síni útbúgving á Fróðskaparsetrinum – serliga á masterstigi. Hetta kann skapa grundarlag fyri einum altjóða lestrarumhvørvi í Føroyum. Eisini ber til at skipa fyri, at lesandi á Fróðskaparsetrinum taka partar av síni útbúgving á universitetum uttanlands. Fleiri dømi eru um tað.

Ein liður í altjóðagerðini er at tryggja flytferi hjá lesandi millum universitet. Annar táttur er at fáa dugnalig vísindafólk við hollum royndum úr útlandum í stórv á Fróðskaparsetrinum. Hetta kann m.a. vera viðkomandi, tá nýggj fakøki skulu setast í gongd og mennast.

Mítt ábyrgdarøki á Fróðskaparsetrinum fevnir um náttúruvísindi og tøkni – tað er tann parturin av virkseminum, ið Náttúruvísindadeildin varðarav. Avogáseta vit nýggjar útbúgvingar settar á skrá, eins og nýggj granskingarevni tí samsvarandi verða tikin upp. Á náttúruvísindaliga og tøkniliga økinum vísir tað seg tá mangan, at best skikkaðu umsøkjara til vísindastórv koma frá útlandskum vísindafólkum. Á Náttúruvísindadeildin er nú eitt rímliga altjóða merkt starvslíð við sjei ymiskum tjóðskapum.

Læknafrøði á Fróðskaparsetrinum í sjeitiárunum

Fleiri munnu hava gloymt ella kanska ikki vitað av, at læknávisindi hava verið við í útbúgvingum á Fróðskaparsetrinum. Her eitt lítið søguligt innslag.

Náttúruvísindadeildin varð sett á stovn í 1972 sum onnur deildin eftir Føroyamálsdeildina. Byrjað varð við eini tvey ára náttúruvísindaligari støðisútbúgving, ið gav atgongd til framhaldslestur við ávís dansk universitet við góðskriving fyri lestin á Náttúruvísindadeildini. Í tíðarskeiðinum 1974-1978 var, umframt hesa tvey ára náttúruvísindaligu støðisútbúgvingina, eisini møgult at taka eina tvey ára læknávisindaliga støðisútbúgving, ið sambært góðskrivingaravtalu varð góðkend til framhaldandi læknalestur á Odense Universitet (nú Syddansk Universitet).

Læknar og yvirlæknar, sum arbeiddu í føroyska heilsuverkinum, undirvístu í læknáfrøðiligum evnum. Onkrir núverandi føroyskir læknar byrjaðu sína útbúgving á Fróðskaparsetrinum í sjeitiárunum.

Samstarv í Føroyum hevur týðning

Í strategiatlanini hjá Fróðskaparsetrinum verður dentur lagdur á at samstarva við onnur fyri at stimbra og styrkja lestrarumhvørvið.

Í Føroyum fer fjølbroytt virksemi fram á stovnum og virkjum bæði í privata og almenna geiranum. Nóg av virkseminum krevur fólk við góðum útbúgvingum, har millum universitetsútbúgvingum. Hesi geva í fleiri førum íkast sum undirvísarar og vegleiðarar í útbúgvingum á Fróðskaparsetrinum. Hetta gevur lesandi enn betri innlit í gransking og virksemi, ið fer fram á teirra fakøki her

